

نام خانوادگی:	رشته: تجربی و انسانی	پایه: دوازدهم	نام درس: فارسی	مدرسه: غیرانتفاعی
			تاریخ: ۱۴۰۲/۱۰/۱۹	نخبگان سرای دانش

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱) معنی واژه های مشخص شده را بنویسید: ۱ نمره
خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد - گویند که بطی در آب روشنائی ستاره می دید - خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده - پیرمرد از داخل کازیه یک پاکت کهنه برداشت.

۲) در هر یک از موارد زیر یک غلط املایی دیده می شود، واژه را بیابید، صحیح آن را بنویسید؟ ۱/۵
الف) وسول به حسن ممکن نشود الا به واسطه عشق.
ب) تا وارهی از دم سطوران وین مردم نحس دیوماند.
ج) در کنار بروکسل، کوه و تپه های بسیاری وجود دارد که «واطرلو» خوانده می شود.

۳) در هر یک از موارد زیر املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید: ۱/۵
الف) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و (خان - خوان) نعمت بی دریغش همه جا کشیده.
ب) جزیره های کوچک و بزرگ مثل وصله های رنگارنگ بر (تیلسان - طیلسان) آبی مدیترانه دوخته شده است.

۴) جزء حذف شده در جمله زیر را مشخص کرده، نوع حذف آن به چه قرینه ای است؟ ۱/۵
چه حرف تازه ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه ای برای نوشتن.

۵) عبارت زیر چند جمله دارد؟ ۲/۵
«لحظه عزیز و شورانگیزی بود؛ لحظه ای که هر سال از نخستین دم بهار، بی صبرانه چشم به راهش بودیم و تابستان وصال، امیدبخش و مهربان می آمد».

۶) نقش واژه های مشخص شده را بنویسید: ۱/۵
حقیقت عشق او را چنان گرداند که همه جهان، آتش بیند.

۷) با توجه به جمله «آخرین چراغ امپراتوری روم را موسولینی روشن کرد»، به سوالات پاسخ دهید: ۱/۵
الف) نقش دستوری واژه «روشن» را بنویسید:
ب) کدام واژه «مضاف الیه مضاف الیه» است؟

۸) در نوشته زیر یک نقش تبعی با ذکر نوع آن مشخص کنید: ۵/
رم، پایتخت ایتالیا، شهری است قدیمی. دیوارهای قطور و باروهای دود خورده آن گوید...

۹) بیت زیر به شیوه بلاغی است آن را به یک جمله عادی برگردانید: ۵/
خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان این ملک که بغداد و ری اش نام نهادند

۱۰) با توجه به نوشته زیر، درستی یا نادرستی موارد داده شده را تعیین کنید: ۵/
«عشق کردم از این که فهمیده اید، انهدام آن تیربار، کار من بوده است.
الف) زمان هر دو فعل «فهمیده اید» و «بوده است»، «ماضی نقلی» است. درست نادرست
ب) در گروه اسمی «انهدام آن تیربار»، واژه «تیربار»، هسته گروه اسمی است. درست نادرست

۱۱) الگوی ساخت همه گزینه ها به جز گزینه «نهاد + مفعول + مسند + فعل» است. ۲۵/
۱) عشق حقیقی، دل و جان را پاک می گرداند. ۲) محبت به غایت را عشق خوانند.
۳) برخی عاشق را دیوانه می پندارند. ۴) همه موجودات، طالب حسن اند.

۱۲) نوع حرف «و» (ربط - عطف) را در هر یک از بیت های زیر مشخص کنید: ۵/
الف) هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت. ب) دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ.

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۳) واژه های مشخص شده نماد چه مفاهیمی هستند؟ ۵/
الف) بشنو از فی چون حکایت می کند. ب) ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز

۱۴) در جمله «فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات بیورده».
الف) اضافه تشبیهی را مشخص کنید: (دو مورد) ۵/
ب) سجع را در عبارات بیابید و بنویسید: ۵/

۱۵) در باره تلمیح به کاررفته در بیت زیر در یک سطر توضیح دهید: ۵/
با آن که جیب و جام من ازال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت

۱۶) شعر آزادی، نمونه ای از اشعار وطنی است که به بیدادگری اشاره دارد. ۵/

۱۷) نام نویسندگان آثار زیر را بنویسید: ۵/
الف) فی حقیقه العشق ب) فیه ما فیه

- ۱۸) آرایه مشترک ابیات زیر اسلوب معادله است یا حسن تعلیل؟ یک دلیل بنویسید: /۵
- الف) عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را
ب) محرم این هوش جز بی هوش نیست
- دزد دانا م کشد اول چراغ خانه را
مر زبان را مشتری جز گوش نیست

- ۱۹) در جمله زیر یک کنایه را بیابید و مفهوم آن را بنویسید: /۵
- یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد.

ه) شعر حفظی:

- ۲۰) جاهای خالی را با مصراع های مناسب پر کنید: ۱
- الف) ای بی خبر بکوش که صاحب خبر شوی
ب) بیداری ستاره، در چشم جویباران

پ) قلمرو فکری (۸ نمره)

* ابیات و عبارات های زیر را بخوانید و به فارسی روان بنویسید: (۴ نمره)

- ۲۱) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی روزی است روزش دیر شد. /۵

- ۲۲) همت از باد سحر می طلبم، گر ببرد / خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است. /۵

- ۲۳) تو مشقت درشت روزگاری / از گردش قرن ها پس افکند /۵

- ۲۴) عشق، آتش است هر جا که باشد جز او، دیگری رخت نهد. /۵

- ۲۵) آدمی به جا می رود گمان می کند به غایت القصوای مقصود خود رسیده است. /۵

- ۲۶) بلغ العلی بکماله، کشف الدجی بجماله. /۵

- ۲۷) صبح، هنگام چریغ آفتاب کنار قنات حسنی اتراق می کردیم. /۵

- ۲۸) گفت آگه نیستی کز سر درافتاد کلاه / گفت در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست /۵

(د) درک مطلب (۴ نمره)

(۲۹) با توجه به متن زیر، به موارد خواسته شده پاسخ دهید:

ناله های گریه آلود آن امام راستین و بزرگم را که همچون این شیعه گمنام و غریبش، در کنار آن مدینه پلید، سر در حلقوم چاه می برد و می گریست.

الف) مقصود نویسنده از امام راستین چه کسی است؟.....

۱۲۵

ب) عبارت به چه حادثه ای اشاره دارد؟.....

۱۵

(۳۰) هریک از مفاهیم زیر، با کدام بیت متناسب است؟ (یک بیت اضافی است) ۱۵

الف) «نایب داری قدرت» ب) «اشتیاق پایان ناپذیر عاشق»

۱) هر که جز ماهی ز آبش سیر شد هر که بی روزی است، روزش دیر شد

۲) می تواند حلقه بر در زد حریم حسن را در رگ جان هر که را چون زلف، پیچ و تاب است

۳) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند کی بود، کجا بود؟ کی اش نام نهادند؟

(۳۱) با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ دهید:

آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد، نیست باد

الف) منظور از «باد» در «مصرع اول» و در «مصرع دوم» چیست؟ ۱۵

ب) منظور از «آتش» در مصرع دوم چیست؟ ۱۲۵

(۳۲) بیت زیر بیانگر کدام اعتقاد دینی است؟ ۱۵

هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش

(۳۳) در بیت زیر مقصود شاعر از «مادر سرسپید» و «سیاه بخت فرزند» چیست؟ ۱۵

ای مادر سرسپید بشنو این پند سیاه بخت فرزند

مادر سرسپید..... سیاه بخت فرزند.....

(۳۴) مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید: ۱۵

الف) شو منفجر ای دل زمانه و آن آتش خود نهفته میسند

ب) دلا خموشی چرا؟ چو خم نجوشی چرا؟ برون شد از پرده راز، تو پرده پوشی چرا؟

(۳۵) عبارت زیر بیانگر کدام ضرب المثل است، آن را بنویسید: ۱۵

از بیم عقرب جرّاره دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیه حکومت سرهنگ ها پناه ببرد.

چراغ توفیق فراراهتان باد.